

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121208976
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8121208976.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Jančíkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mareka Kohúta, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E., zastúpená JUDr. Milanom Szóllóssym, advokátom, so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice proti žalovanej: Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 24C/83/2021-142 zo dňa 20.12.2022 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 24C/83/2021-142 zo dňa 20.12.2022 v I. výroku žalobu zamietol a v II. výroku priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Žalobkyňa sa domáhala, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť jej náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ako aj vyplácať žalobkyni mesačnú rentu s pravidelným zvyšovaním podľa zákonnej valorizácie z dôvodu, že pri dopravnej nehode dňa 24.7.2018 utrpela ťažké ublíženie na zdraví, za ktoré je zodpovedný vodič motorového vozidla zákonne poisteného u žalovanej.

3. Žalovaná s podanou žalobou nesúhlasila a žiadala ju zamietnuť, pretože škodu na zdraví si žalobkyňa spôsobila výlučne sama, keďže sa pred vstupom na vozovku nepresvedčila, či vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel môže cez vozovku bezpečne prejsť a zároveň u žalobkyne bola toxikologickým vyšetrením krvi stanovená koncentrácia etylalkoholu v krvi 2,5g/kg, ktoré množstvo výrazne ovplyvnilo jej ovládacie a rozpoznávacie schopnosti.

4. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav:

- dňa 24.7.2018 v čase okolo 19:10 hod. na ulici Námestie Slobody v Sabinove viedol vodič E. F. jazdnú súpravu červenej farby zloženú z traktora zn. Valtra EČV: G., ku ktorému bola pripojená vlečka zn. Agrogép EČV: G. plne naložená obilím, pričom v rýchlosti 36-37 km/h prednou časťou traktora narazil do chodkyne Želinskej, ktorá v tom čase jednotlivo prechádzala cez cestu po priechode pre chodcov.

- vodič F. sa snažil zrážke zabrániť tak, že začal prudko brzdiť, ale jazdnú súpravu už nevedel bezpečne zastaviť. Počas brzdenia vlečka vytlačila traktor do pravej strany tak, že traktor svojou prednou časťou

narazil do odparkovaného vozidla zn. VW Caddy s EČV G.. Začiatok stopy intenzívneho brzdienia vozidla sa nachádzal vo vzdialenosti 11,5 metra pred vyznačeným začiatkom priechodu pre chodcov. Vodič sa pohyboval pri pravom okraji vozovky a okrem intenzívneho brzdienia prešiel aj na ľavú stranu vozovky. Vodič traktora na idúcu chodkyňu začal reagovať v čase, keď sa táto nachádzala ešte na krajnici v oblasti 20 cm pred okrajom vozovky maximálne na rozhraní okraja krajnice a vozovky. Pri technickom posudzovaní deja, reakcia vodiča bola včasná, okamžite ako mal vytvorené podmienky pre rozpoznanie hroziaceho nebezpečenstva. Ak chodkyňa daný traktor nevidela a ani nepočula hluk súvisiaci s jeho jazdou, potom tento stav je možné pripísať jej aktuálnemu stavu a to opitosti v rozsahu 2,5‰. Aj napriek včasnej reakcii vodiča traktora, traktor nebolo možné ani intenzívnym brzdením s maximálne dosiahnuteľným brzdovým spomalením zastaviť po koridor chôdze prechádzajúcej chodkyne. Kolízna situácia bola vyvolaná technikou chôdze chodkyne Želinskej, ktorá svojím vstupom na pravý okraj vozovky vo vzdialenosti 14 až 15 metrov pred prichádzajúcim traktorom vzhľadom k jeho aktuálnej rýchlosti znemožnila vodičovi traktora zabrániť jej zrážke.

- v dôsledku dopravnej nehody žalobkyňa utrpela hemoragický šok, pomliaždenie mozgu, zlomeninu záhlavnej kosti, vnútrolebečné krvácanie, zlomeninu acetabula vľavo, zlomeniny lonovej kosti, zlomeninu krížovej kosti vľavo, zlomeninu priečných výbežkov 3. - 5. driekového stavca vpravo, odňatie podstatnej časti 3. - 5. prsta pravej nohy, zlomeninu členka vpravo, povrchovú ranu pravého lakťa a hlbokú ranu predkolenia vpravo a ďalšie zranenia.

- trestná vec, v ktorej bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu ublíženia na zdraví bola dňa 14.1.2019 postúpená správnomu orgánu ODI Sabinov na prejednanie priestupku. Žalobkyňa porušila ustanovenie zákona o premávke na pozemných komunikáciách a bola uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Rozkazom č. ORPZ-PO-ODI3-112/2019-P bola žalobkyňi uložená sankcia. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 4.6.2019.

- listom zo dňa 9.6.2020 žalovaní oznámila žalobkyňi, že uplatnené nároky nie je možné vysporiadať z povinného zmluvného poistenia, nakoľko príčinou vzniku škody bolo nesprávne konanie žalobkyne ako poškodenej, ktorá sa na vozovke pohybovala v rozpore s pravidlami cestnej premávky.

- rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/9/2021 bola žaloba žalobkyne o náhradu škody na zdraví zamietnutá. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 7Co/32/2021 zo dňa 28.2.2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. V bode 44 odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd okrem iného uviedol, že ukladať prevádzateľovi zodpovednosť za škodu i vtedy, keď si ju poškodený svojím zavinením sám spôsobil, by bolo voči prevádzateľovi neúnosné a neprímerané nielen z hľadiska preventívno - výchovného, ale aj z hľadiska reparačného.

5. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 193 CSP, ust. § 4 odsek 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení, ust. § 420 odsek 1, § 427, § 428, § 429, § 441, § 442 odsek 1, § 444 Občianskeho zákonníka, a ust. § 16 odsek 1 a § 53 odsek zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke.

6. Súd prvej inštancie poukázal, že prevádzkovateľ sa môže zbaviť zodpovednosti aj v prípade, ak je škoda spôsobená zavinením poškodeného, pričom výlučné zavinenie poškodeného môže viesť k úplnému zbaveniu sa zodpovednosti prevádzkovateľa za škodu, avšak len v tom prípade, ak bola škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky (§427 ods. 1 OZ), ale nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke (§ 428 OZ) (R3/1984, R80/1970).

7. V predmetnej právnej veci súd prvej inštancie považoval za nesporné, že k škode na zdraví žalobkyne došlo titulom dopravnej nehody, pri ktorej došlo k zrážke žalobkyne s motorovým vozidlom povinne zmluvne poisteným u žalovanej, pričom sporné bolo, či ku škode na zdraví došlo spoluzavinením alebo výlučným zavinením žalobkyne. Podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu súd prvej inštancie posudzoval vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku vypracovaného H. E. G., z ktorého vyplýva, že kolízna situácia bola vyvolaná technikou chôdze žalobkyne, ktorá svojím vstupom na pravý okraj vozovky vo vzdialenosti 14 až 15 metrov pred prichádzajúcim traktorom vzhľadom k jeho aktuálnej rýchlosti znemožnila vodičovi traktora zabrániť jej zrážke, a teda miera zavinenia žalobkyne je tak v rozsahu 100%. Súd prvej inštancie sa preto stotožnil s argumentáciou žalovanej, že škoda na zdraví žalobkyne nebola spôsobená vnútornými okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke, ale

vonkajšou okolnosťou, ktorá s prevádzkou dopravného prostriedku nesúvisí - a to protiprávnym konaním žalobkyne, ktoré sa na cestnej komunikácii pohybovala v rozpore s pravidlami cestnej premávky, na základe čoho bola právoplatne uznaná vinnou zo zavinenia dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 24.7.2018 v Sabinove. Nakoľko k dopravnej nehode, pri ktorej utrpela žalobkyňa škodu na zdraví a stratu na zárobku, došlo výlučne zavinením žalobkyne, bez ohľadu na jej úmysel, súd prvej inštancie žalobu zamietol.

8. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a keďže žaloba žalobkyne bola zamietnutá, v spore mala tak plný úspech žalovaná, ktorej preto priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, nezistiac dôvody pre aplikáciu § 257 CSP.

9. Proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa. Svoje odvolacie dôvody dôvodila ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP.

10. V úvode odvolania žalobkyňa uviedla, o aký nárok v predmete konania išlo, pričom dodala, že súd prvej inštancie žalobu zamietol s odôvodnením, že škodu si žalobkyňa spôsobila sama, nakoľko svojím vstupom na pravý okraj vozovky pred prichádzajúcim traktorom vzhľadom k jeho aktuálnej rýchlosti znemožnila vodičovi traktora zabrániť jej zrážke. Podľa žalobkyne súd prvej inštancie pri posudzovaní miery zavinenia žalobkyne nezohľadnil najmä tú skutočnosť, že samotnému priechodu pre chodcov v časti jazdného pruhu vozovky predchádzala časť priechodu pre chodcov na krajnici, a to v dĺžke 1,9 m. Znalec, ktorý podával v trestnom konaní znalecký posudok, z ktorého aj súd prvej inštancie vychádzal, urobil záver len vo vzťahu k okamihu vstupu žalobkyne do jazdného pruhu, v ktorom sa pohybovalo samotné motorové vozidlo, avšak žalobkyňa vstúpila na vozovku a na priechod pre chodcov už na jej krajnici, teda 1,9 m pred samotným jazdným pruhom a už v tomto okamihu muselo byť vodičovi traktora zrejme, že žalobkyňa prechádza vozovku po priechode pre chodcov, ktorú skutočnosť podľa žalobkyne znalec nijakým spôsobom nezohľadnil. Pre žalobkyňu je preto nepochybné, že vodič traktora mohol na žalobkyňu reagovať skôr, ako až v okamihu jej vstupu do samotného jazdného pruhu, čo potvrdzuje aj znalec, keď na strane 15 znaleckého posudku uvádza „chodkyňa do jazdného pruhu vozovky vstúpila po tom, čo po vstupe na pravý okraj cesty prešla naprieč pravou krajnicou širokou 1,9 m“. Za ďalšiu podstatnú skutočnosť, ktorú súd prvej inštancie podľa žalobkyne nezohľadnil, je fakt, že v krátkej vzdialenosti pred žalobkyňou prechádzala priechod pre chodcov iná chodkyňa A. I., a to podľa znalca približne vo vzdialenosti 1,8 m, no napriek tomu vodič traktora nezvýšil opatrnosť znížením rýchlosti, lebo podľa jeho vlastných slov len pustil nohu z plynového pedálu, čo však podľa znaleckého posudku nemalo vplyv na rýchlosť jazdnej súpravy. Preto je pre žalobkyňu zrejme, že žalobkyňa nevytvorila vodičovi náhlu prekážku, nevstúpila do jeho jazdnej dráhy zo zakrytého výhľadu, čo tiež znalec v znaleckom posudku nekonštatuje, preto žalobkyňa navrhovala vypočúť znalca na pojednávaní, čo však súd prvej inštancie zamietol. Tieto okolnosti považuje žalobkyňa za tak závažné, že mali mať rozhodujúci vplyv pri právnom posúdení veci, avšak tieto súd prvej inštancie do svojich skutkových zistení nijakým spôsobom nezarádili, čo napína odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. e) a f) CSP.

11. Ďalej v odvolaní žalobkyňa poukázala na nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ktorý v rozpore s ustálenou judikatúrou nesprávne aplikoval ustanovenie § 441 vo vzťahu k § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. V tomto smere poukázala na stanovisko R 3/1984, ktoré bolo uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk. Pre žalobkyňu je zrejme, že ustálená rozhodovacia prax prijala záver, že predpokladom zodpovednosti za škodu podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka nie je protiprávne konanie škodcu a následne príčinná súvislosť medzi týmto protiprávnym konaním a škodou, predpokladom je len osobitná okolnosť spočívajúca v osobitnej povahe prevádzky motorového vozidla a vyvolanie škody touto osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla. Občiansky zákonník v § 427 upravuje zodpovednosť za škodu spôsobenú osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla a určuje jej objektívny charakter práve s prihliadnutím na skutočnosť, že táto prevádzka predstavuje zvýšený zdroj nebezpečenstva vzniku škôd. Objektívny charakter tohto osobitného druhu zodpovednosti jasne naznačuje, že pre založenie tejto zodpovednosti nie je podstatné zavinené porušenie povinnosti zo strany vodiča motorového vozidla. Osobitná povaha prevádzky nie je charakterizovaná len okolnosťami súvisiacimi s pohybom motorového vozidla, ale aj s vybavením a konštrukciou, prípadne hmotnosťou motorového vozidla. Zákon týmto poskytuje zvýšenú ochranu poškodenému a reflektuje skutočnosť, že motorové vozidlá predstavujú zložité technické zariadenia. Žalobkyňa poukázala, že v tomto prípade bola práve ona zrazená pohybujúcim sa motorovým vozidlom, ktoré do nej narazilo a pri fyzickom strete s telom žalobkyne spôsobilo poškodenie jej zdravia, teda priamo. Rýchlosť, hmotnosť, technická

konštrukcia, jej tvrdosť, či kinetická energia vozidla pôsobili priamo na telo žalobkyne a v dôsledku zjavného nepomeru sily a odolnosti fyzickej stavby tela žalobkyne a konštrukcie motorového vozidla pri jeho aktuálnej rýchlosti, vyvolali poškodenie zdravia žalobkyne. Preto nie je podľa žalobkyne možný iný záver, ako že škoda na zdraví žalobkyne bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla, že je následkom príčiny spočívajúcej v osobitnej povahe prevádzky motorového vozidla a je v danom prípade nevyhnutné aplikovať ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka.

12. Následne sa žalobkyňa zaoberala, či do úvahy prichádza liberácia prevádzkovateľa motorového vozidla spod tejto zodpovednosti s poukazom na ustanovenie § 428 Občianskeho zákonníka so záverom, že v danom prípade zrejme škodlivé pôsobenie rýchlosti a hmotnosti motorového vozidla ako okolností majúcich pôvod v prevádzke na zdravie žalobkyne, vylučujú v zmysle uvedeného ustanovenia možnosť prevádzkovateľa zbaviť sa zodpovednosti za škodu. Ak však škoda nebola spôsobená okolnosťami majúcimi pôvod v prevádzke, podľa žalobkyne bolo nutné skúmať, či prevádzkovateľ motorového vozidla mohol v zmysle § 428 druhá veta Občianskeho zákonníka zabrániť škode pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré od neho mohol požadovať, ktorú skutočnosť však bez akýchkoľvek pochybností musí preukázať prevádzkovateľ. Opätovne žalobkyňa poukázala na stanovisko R 3/1984, a taktiež na konštantnú judikatúru, ktorú reprezentuje názor vyjadrený v stanovisku R 24/1970, ktoré stanoviská rozvádajú, čo je rozumieť pod pojmom „vynaloženie všetkého úsilia“. Následne žalobkyňa skonštatovala, že zo samotného vyšetrovacieho spisu, teda najmä zo znaleckého posudku je zrejmé, že vodič traktora mal možnosť zabrániť zrážke so žalobkyňou, ak by sa v čase reakcie na žalobkyňu vstupujúcu na priechod chodcov pohyboval rýchlosťou maximálne 24 km/h. Žalobkyňa už pri posudzovaní možnosti, či škode bolo možné zabrániť, poukázala vyššie, že pred samotným vstupom na priechod predchádzal jej vstup na krajnicu v dĺžke 1,9 m od priechodu pre chodcov, ktorá skutočnosť nebola znalcom zohľadnená. Takisto žalobkyňa poukázala, že v krátkej vzdialenosti pred žalobkyňou prechádzala priechod pre chodcov aj iná chodkyňa. Navyše, čo sa týka organizácie dopravy, žalobkyňa poukázala, že ide o frekventovaný úsek najužším centrom mesta, čo nemôže byť hodnotené na ťarchu chodcov. Podľa žalobkyne a rovnako taktiež zo znaleckého posudku vyplýva, že žalobkyňa nemohla vytvoriť vodičovi náhlu prekážku, a teda bola zachovaná objektívna možnosť zabrániť škode vynaložením všetkého úsilia, keďže dopravná nehoda sa stala na frekventovanom mieste v centre mesta na priechode pre chodcov, kde vodič traktora za sebou ťahal plne naloženú vlečku a za týchto okolností bolo možné od vodiča traktora spravodlivo požadovať, aby po tom, čo zaregistroval na priechode pre chodcov v pomerne blízkej vzdialenosti od neho pohyb chodcov, aby nielen dal dole nohu z plynového pedála vozidla, ale aby vozidlo spomalilo brzdením, majúc na zreteli zvýšenú opatrnosť, ktorú má v zmysle § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 8/2009 Z. z. venovať vodič vozidla chodcom.

13. Ďalej žalobkyňa poukázala opätovne na stanovisko R/1984, podľa ktorého výlučné zavinenie poškodeného môže síce viesť k úplnému zbaveniu sa zodpovednosti prevádzkovateľa za škodu, avšak len v tom prípade, ak škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky, ale nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. K uvedenému žalobkyňa dodala, že v tomto prípade ide o zjavne iný prípad a v žiadnom prípade tu nebolo možné uvažovať o absolútnom zavinení žalobkyne, pričom zodpovednosť za škodu bolo nevyhnutné rozdeliť pomerným spôsobom vzhľadom k tomu, že škoda bola v príčinnej súvislosti s osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla, ako aj vzhľadom k tomu, že na vzniku škody sa svojím konaním podieľala určitou mierou aj žalobkyňa vzhľadom na právoplatné rozhodnutie v priestupkovom konaní. Žalobkyňa navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnuté rozhodnutie zmenil a žalobe vyhovel a priznal jej náhradu trov konania.

14. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že súd prvej inštancie sa v danom prípade náležite vysporiadal so všetkými zisteniami, ktoré v konaní vyšli najavo, pričom je toho názoru, že pri výklade aplikácií použitých ustanovení Občianskeho zákonníka na daný prípad plne akceptoval platnú právnu úpravu. Žalovaná preto rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne a odvolaciemu súdu navrhla jeho potvrdenie.

15. Žalovaná opätovne poukázala a zdôraznila, že hoci zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku je zodpovednosťou objektívnou, možno sa jej zbaviť, ak sa škode nemohlo zabrániť ani pri všetkom úsilí, ktoré možno požadovať a pokiaľ škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Za okolnosti majúce pôvod v prevádzke sa podľa ustálenej súdnej praxe považuje napríklad zlyhanie bŕzd, vada materiálu, odpadnuté koleso, nedostatočná údržba, ale aj nedostatky na strane vodiča ako zraková vada, zdravotná indispozícia. V danom prípade však

nemožno konštatovať, že by škoda bola spôsobená vnútornou škodnou udalosťou, majúcou svoj pôvod v prevádzke motorového vozidla, ale naopak v konaní samotnej žalobkyne. Preto aj podľa žalovanej konajúci súd správne poukázal, že aj v prípade objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa prichádza do úvahy spoluzavinenie poškodeného podľa § 441 Občianskeho zákonníka. Za nie zanedbateľnú, ale naopak veľmi významnú v tejto veci žalovaná považovala okolnosť, že žalobkyni bola toxikologickým vyšetrením krvi stanovená koncentrácia etylalkoholu v krvi 2,5 g na kg (‰), ktoré množstvo výrazne ovplyvnilo ovládacie a rozpoznávacie schopnosti žalobkyne. Zo znaleckého posudku vyplýva, že chodkyňa vzhľadom k aktuálnej rýchlosti jazdy traktora na vozovku vstúpila vo vzdialenosti kratšej, ako bola potrebná na jej bezpečné prejdenie, čiže chodkyňa svojím vstupom na vozovku vodičovi traktora s plne naloženou vlečkou, jazdiacemu rýchlosťou 36 až 37 km, vytvorila nebezpečnú prekážku, pre ktorú on v uvedenej rýchlosti nebol schopný zastaviť ani využitím brzdzenia uvedenej jazdnej súpravy nad hranice adhézných možností, pričom v závere znaleckého posudku znalec uvádza, že technicky je preukázateľné tvrdenie, že vodič traktora zareagoval na vstup chodkyne na vozovku včas, t. j. v čase, keď táto chodkyňa sa nachádzala na rozhraní okraja krajnice a vozovky štátnej cesty, avšak aj napriek včasnej reakcii vodiča traktora, traktor nebolo možné ani intenzívnym brzdením s maximálne dosiahnuteľným brzdným spomalením zastaviť po koridor chôdze prechádzajúcej chodkyne.

16. Pre úplnosť žalovaná opakovane poukázala na to, že o nárokoch žalobkyne z predmetnej dopravnej nehody bolo rozhodované v konaní vedeným pred Okresným súdom Prešov sp. zn. 9C/9/2021, v ktorom rozhodol rozsudkom zo dňa 3.6.2021 tak, že žalobu zamietol, ktorý bol potvrdený aj rozsudkom odvolacieho súdu sp. zn. 7Co/32/2021 zo dňa 28.2.2022. Predmetom druhého konania bola taktiež žaloba o nárokoch z uvedenej dopravnej nehody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré konanie sa viedlo tiež pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 29C/59/2021, o ktorej žalobe bolo rozhodnuté rovnako dňa 20.6.2022. V tomto smere žalovaná poukázala na princíp právnej istoty, z ktorého vyplýva, že diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke z rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná. Súčasne žalovaná poukázala aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, z ktorých vyplýva, že pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom sa má tá istá otázka posúdiť ako prejudiciálna, viazaný skorším posúdením.

17. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej uviedla, že zotráva na svojom odvolaní, ako aj na argumentácii uvedenej v tomto odvolaní, pričom dodala, že ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka je síce možné aplikovať v prípade podieľania sa poškodeného aj na vzniku škody vyvolanej osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla, avšak toto ustanovenie musí byť aplikované aj v korelácii s ustanovením § 428, ktoré je základným ustanovením pre možnosť zbavenia sa zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Teda, podľa žalobkyne, pokiaľ sa ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka aplikuje na zodpovednosť za škodu jednoznačne vyvolanú osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla izolovane, bez zohľadnenia a systematického uplatňovania ustanovení § 427 a § 428 Občianskeho zákonníka, môže dôjsť k absolútnemu popretiu zmyslu a účelu osobitnej právnej úpravy objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, čo následne zasahuje do práva žalobkyne na súdnu ochranu.

18. Podľa žalobkyne skutočnosť prítomnosti alkoholu u nej neznamena a nevylučuje uplatnenie ustanovení o objektívnej zodpovednosti prevádzateľa motorového vozidla za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa § 427 Občianskeho zákonníka za situácie, keď bola škoda žalobkyni jednoznačne vyvolaná osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla, navyše na priechode pre chodcov v samom centre mesta za bieleho dňa. Žalobkyňa preto nenamietla aplikáciu ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka v tom zmysle, že v danom prípade ho nemožno uplatniť, ale poukazuje na to, že ho možno uplatňovať len v súvislosti s ustanovením § 427 a § 428 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa tiež spochybnila správnosť poukazovania len na znalecký posudok, pričom podľa žalobkyne znalec v mnohých konštatovaniach prekročil svoju ohraničenú kompetenciu a snažil sa vlastnými úvahami, bez riadnych znalostí z oblasti práva a právneho posudzovania objektívnej zodpovednosti za škodu, nahrádzať činnosť právneho posúdenia, ktoré je výlučne úlohou súdu. Preto žalobkyňa považovala za potrebné so zisteniami znalca narábať opatrne a prísne rozlišovať, čo znalcovi prináleží posudzovať a kde už znalec prekračuje rámec svojej kompetencie a odbornosti.

19. Taktiež žalobkyňa poukázala, že v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/9/2021 súd prvej inštancie odmietol prihliadnuť na určité skutkové tvrdenia žalobkyne s poukazom na zásadu koncentrácie konania. Preto podľa jej názoru nie je možné ustáliť, že v danom prípade sa jedná o totožnú skutkovú situáciu a z toho dôvodu neobstojí ani argument o spochybení princípu právnej istoty.

20. Ďalšie vyjadrenia k predmetu konania strany sporu nepodali. Dňa 27.12.2023 žalovaná odvolaciemu súdu doručila rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/97/2022 zo dňa 26.10.2023, ktorým bolo rozhodované o dovolaní žalobkyne proti rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 7Co/32/2021.

21. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) oprávnenou osobou (§ 359 CSP), prejednal odvolanie podané žalobkyňou a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozsudku (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť.

22. Žalobkyňa podala odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 ods.1 písm. b), d), e), f) a h) CSP, podľa ktorých súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

23. K posúdeniu odvolacích námietok týkajúcich sa nesprávneho postupu súdu spôsobujúceho porušenie práva odvolateľa na spravodlivý proces a inej vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci ust. § 365 ods. 1 písm. b) a d) CSP odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania. Podľa obsahu odvolania žalobkyne odvolací súd dedukuje, že žalobkyňa namieta nesprávne zistený skutkový stav, nevykonanie navrhnutého dôkazu vypočutím súdneho znalca a nesprávne právne posúdenie vecí, čo sú samostatné odvolacie dôvody. Konkrétne sa žalobkyňa v odvolaní odvolacími dôvodmi podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) a d) nezaoberá.

24. Čo sa týka námietky žalobkyne, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy a že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, odvolací súd uvádza, že nielen súdnou praxou, ale aj teóriou práva je ustálené, že dokazovanie v súdnom spore prebieha vo viacerých fázach - od navrhnutia dôkazu, cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených a navrhnutých dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy strán sporu na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Ak však súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný

dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. (pozri nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 350/08 zo dňa 30.9.2010)

25. Čo sa týka hodnotenia dôkazov Civilný sporový poriadok upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov v § 191 ods. 1, v zmysle ktorej dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Voľné hodnotenie dôkazov súdom neznamená ľubovôľu hodnotenia, ale dôkazy hodnotí z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Zistený skutkový stav vychádza z procesnej aktivity strán sporu, ktoré počas súdneho konania pred súdom prvej inštancie na preukázanie svojich tvrdení navrhli dôkazy a tieto súd prvej inštancie vykonal.

26. Žalobkyňa sa v tomto súdnom konaní domáhala náhrady škody z dôvodu ublíženia na jej zdraví a to konkrétne priznania straty na zárobku po skočení pracovnej neschopnosti za obdobie od 23.7.2019 do 31.10.2021 a tiež do budúca formou mesačnej renty. Svoj nárok na náhradu škody odôvodňovala tým, že pri dopravnej nehode dňa 24.07.2018 v Sabinove utrpela ťažké ublíženie na zdraví, keď ako chodkyňa prechádzala cez vyznačený priechod pre chodcov, kde došlo k zrážke s jazdnou súpravou zloženou z traktora a vlečky, ktoré viedol E. F.. Náhradu škody si žalobkyňa uplatnila u žalovanej ako poisťovni podľa ustanovení zákona č. 381/2000 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

27. Odvolací súd v prvom rade poukazuje, že žalobkyňa si náhradu škody z dôvodu ublíženia na jej zdraví priamo uplatnila u žalovanej, pričom žiadala tiež jednorazove odškodniť bolesti a sťaženie jej spoločenského uplatnenia, ktoré žiadosti boli tiež ako žiadosť o náhradu škody titulom straty na zárobku po skočení pracovnej neschopnosti žalovanou zamietnuté.

28. V súdnom konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 9C/9/2021 žalobkyňa žalobou žiadala, aby žalovaná jej zaplatila náhradu škody titulom bolesti a tiež náhradu liečebných nákladov. Vo veci bol dňa 3.6.2021 vyhlásený rozsudok, ktorým súd žalobu zamietol a tento rozsudok bol potvrdený Krajským súdom v Prešove rozsudkom sp. zn. 7Co/32/2021.

V uvedenom konaní odvolací súd dospel k záveru, že „jedinou príčinou poškodenia zdravia žalobkyne pri dopravnej nehode bolo jej konanie pri prechádzaní cez vyznačený priechod pre chodcov v centre mesta Sabinov, keď v ťažkom stupni opitosti nesprávne zareagovala na prichádzajúcu jazdnú súpravu tvorenú traktorom s plne naloženou vlečkou. Traktor, ako aj vlečka, ako to vyplýva z fotodokumentácie obsiahnutej v znaleckom posudku, mali výraznú červenú farbu. Išlo o objekty značnej veľkosti, vydávajúce výrazný zvuk. Ak napriek tomu si ich žalobkyňa nevšimla, je zrejme, že aj v dôsledku vysokého stupňa opitosti sa vôbec nevenovala situácii v cestnej premávke a nepresvedčila sa pred vstupom na vozovku, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva. Záver, podľa ktorého žalobkyňa vytvorila vodičovi jazdnej súpravy náhlu prekážku, ktorej už nemohol zabrániť, ani pri vynaložení všetkého úsilia, zodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania. Výlučné zavinenie žalobkyne ako poškodenej je dôvodom k tomu, aby si táto strana sporu takto vzniknutú škodu znášala sama. Platí totiž ust. § 441 Občianskeho zákonníka. K vylúčeniu zodpovednosti prevádzateľa v takomto prípade dochádza nie z dôvodu zbavenia sa jeho zodpovednosti podľa ust. § 428 vety druhej Občianskeho zákonníka, ale z dôvodu chýbajúcej príčinnej súvislosti medzi okolnosťami, za ktoré prevádzateľ objektívne zodpovedá a vznikom ujmy na strane poškodeného. Ukladať prevádzateľovi zodpovednosť za škodu i vtedy, keď si ju poškodený svojím zavinením sám spôsobil, by bolo voči prevádzateľovi neúnosné a neprímerané nielen z hľadiska preventívno - výchovného, ale aj z hľadiska reparačného.“

29. V súdnom konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 29C/59/2021 žalobkyňa žalobou žiadala, aby žalovaná jej zaplatila náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia. Vo veci bol dňa 20.6.2022 vyhlásený rozsudok, ktorým súd žalobu zamietol a tento rozsudok bol potvrdený Krajským súdom v Prešove rozsudkom sp. zn. 18Co/55/2022.

V uvedenom konaní odvolací súd poukázal, že „obsah spisu OR PZ v Prešove, ODI Sabinov sp. zn. ORPZ-PO-ODI3-112/2019-P svedčí o dôslednom vyšetrení nehody, za účasti žalobkyne a vo výsledku bolo právoplatné rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 4.6.2019.“

Okresný dopravný inšpektorát v Sabinove uznal žalobkyňu vinnou z porušenia ust. § 53 ods. 3 a ods. 4 zák. č. 8/2009 Z. z., čím spáchala priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona o priestupkoch na tom skutkovom základe, že dňa 24.07.2018 v čase o 19:18 hodine v G. na ul. Námestie Slobody v centre mesta, ako chodkyňa prechádzala cez vyznačený priechod pre chodcov vedúci cez cestu I. triedy 1/68 pri historickej budove Piaristického gymnázia a pri jeho prechádzaní zle odhadla dopravnú bezpečnostnú situáciu, neodhadla veľkosť a rýchlosť tam sa pohybujúcich motorových vozidiel, pričom vošla do jazdnej dráhy jazdnej súpravy zloženej z traktora a plne naloženej vlečky, ktorého vodič vzhľadom na rozmery jazdnej súpravy, ktorú viedol, napriek intenzívnemu brzdeniu nedokázal bezpečne zastaviť, následkom čoho došlo k ich vzájomnému kontaktu, a tým k dopravnej nehode. Vodič traktora bol podrobený dychovej skúške na mieste dopravnej nehody s negatívnym výsledkom. U chodkyne A. B. bol nariadený odber krvi, kde jej bola toxikologickým vyšetrením stanovená koncentrácia etylalkoholu v krvi 2 a pol promile. Súčasťou priestupkového konania bol aj znalecký posudok č. 20/2018 H. E. G. a výsluch svedkyne I..

Otázka príčinnej súvislosti resp. zbavenia sa zodpovednosti za škodu zo strany vodiča motorového vozidla podľa odvolacieho súdu vyplynula z uvedeného priestupkového konania, v ktorej sa orgán činný v trestnom konaní vysporiadal k príčine a zavineniu pri strete žalobkyne a motorovej súpravy. Odvolací súd preto uzavrel, že „ak sa nárok žalobkyne odvíja od objektívnej zodpovednosti, ktorá má spočívať v prevádzke motorového vozidla, potom je nutné konštatovať, že táto okolnosť bola vyvrátená v trestnom konaní, ktoré následne bolo skončené právoplatným rozhodnutím v priestupkovom konaní (žalobkyňa bola uznaná za vinníčku nehody).“

30. Odvolací v tomto smere za potrebné považuje poukázať na princíp právnej istoty, ktorý je imanentným znakom právneho štátu (napr. PL. ÚS 36/95), a ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Obsahovým komponentom princípu právnej istoty je veľmi zjednodušene povedané rovnaká odpoveď na právnu otázku za rovnakého alebo analogického skutkového stavu. Z uvedeného zároveň vyplýva, že pokiaľ je splnená podmienka existencie rovnakého alebo analogického skutkového stavu, je splnený základný predpoklad na to, aby súd na účel dodržania princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia musel dať na určitú právnu otázku rovnakú odpoveď.

31. V Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 3/2013 pod R 40/2013 bolo uverejnené jeho rozhodnutie, podľa ktorého „pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/44/2010 zo dňa 31. januára 2012) Z odôvodnenia tohto uznesenia ďalej vyplýva, že „súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, pričom nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil. So zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia nesmie byť táto otázka položená a akékoľvek jej „nové“ právne posudzovanie v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov je neprípustné. Pokiaľ súd spomenutý prejudiciálny účinok ignoruje (nevezme za základ pre svoje rozhodnutie prejudikovaný hmotnoprávny vzťah a rozhodne v rozpore s prejudikovaným hmotnoprávnym vzťahom), nerešpektuje záväzné súdne rozhodnutie a koná v rozpore s ústavou, v zmysle ktorej môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (viď čl. 2 ústavy). Zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Popretie prejudiciálnej záväznosti právoplatného súdneho rozhodnutia znamená zásah do stability práva a právnych vzťahov ako aj do riadneho výkonu spravodlivosti. Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre venuje ochrane právnej istoty ako základnému aspektu právneho štátu náležitú pozornosť [viď najmä rozsudky vo veci Brumărescu proti Rumunsku z 28. októbra 1999 a vo veci Ryabykh proti Rusku z 24. júla 2003].“ (obdobne pozri tiež uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/2/2014 zo dňa 30.10.2014 a sp. zn. 8Cdo/216/2020 zo dňa 29.6.2022).

32. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že otázka čo do základu nároku na náhradu škody ublížením na zdraví spôsobenej žalobkyňu pri dopravnej nehode dňa 24.7.2018 bola v predchádzajúcich súdnych konaniach právoplatne vyriešená, kde tak súdy prvej inštancie, ako aj odvolací súd dospeli k záveru, že z rozhodnutia o rozkazu o uložení sankcie za priestupok jednoznačne vyplýva, že to bola práve žalovaná, ktorá svojím správaním zavinila dopravnú nehodu, pri ktorej utrpela ťažké poranenia. Z rozhodnutia o priestupku vyplynulo, že podkladom pre rozhodnutie bol znalecký posudok č. 70/2018 vypracovaný znalcom H. E. G., na ktoré závery poukázal aj súd prvej inštancie v tomto súdnom konaní.

33. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že vzhľadom na priebeh cesty a polohu traktora v čase vstupu žalobkyne na okraj vozovky je odôvodnené poukázať na vytvorené technicky primerané podmienky pre spozorovanie tohto traktora, ale aj vyhodnotenie aktuálnej rýchlosti jeho jazdy, a to aj k aktuálnemu hluku odvalujúcich sa pneumatík tohto traktora a jeho vlečky pri uvedenej rýchlosti jazdy. Ak chodkyňa daný traktor nevidela a ani nepočula hluk súvisiaci s jeho jazdou, potom tento stav je možné pripísať jej aktuálnemu stavu (v krvi potvrdená koncentrácia etylalkoholu 2 a pol promile). S poukázaním na povinnosť chodkyne „chodci, ktorí prechádzajú cez priechod pre chodcov, musia brať ohľad na prichádzajúcich vodičov najmä tým, že neprechádzajú jednotlivo, ale v skupinách. Chodec nesmie vstupovať na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť“, je technicky preukázateľné tvrdenie, že chodkyňa vzhľadom k aktuálnej rýchlosti jazdy traktora na vozovku vstúpila vo vzdialenosti kratšej, ako bola potrebná na jej bezpečné prejdenie. Čiže chodkyňa svojím vstupom na vozovku vodičovi traktora s plne naloženou vlečkou jazdiacemu rýchlosťou 36 až 37 km za hodinu vytvorila nebezpečnú prekážku, po ktorú on v uvedenej rýchlosti nebol schopný zastaviť ani využitím brzdzenia uvedenej jazdnej súpravy na hranici adhézných možností. Vstup na vozovku chodkyne Želinskej vo vzdialenosti kratšej, ako bola potrebná pre bezpečné prejdenie naprieč vozovkou, ako aj jej samotné prechádzanie vo vzdialenosti 1,8 až 2 metre za pred ňou idúcou chodkyňou I., je odôvodnené označiť ako nesprávne prvky v technike prechádzania naprieč vozovkou uvedenou chodkyňou.

34. Podľa záverov tohto znaleckého posudku technicky je preukázateľné tvrdenie, že vodič traktora zareagoval na vstup chodkyne na vozovku včas. To je v čase, keď táto chodkyňa sa nachádzala na rozhraní okraja krajnice a vozovky štátnej cesty I/68. Aj napriek včasnej reakcii vodiča traktora, vzhľadom k rýchlosti traktora s pripojeným plne naloženým príviesom s obilím v rozmedzí 36 až 37 km/hodina, traktor nebolo možné ani intenzívnym brzdením s maximálne dosiahnuteľným brzdným spomalením zastaviť po koridor chôdze prechádzajúcej chodkyne. Potom pri vyhodnocovaní možnosti zabránenia zrážke zo strany vodiča traktora v úvahu prichádza len jazda v mieste reakcie nižšou rýchlosťou. Pri riešení otázky, čo spôsobilo kolíznu situáciu je možné potvrdiť, že kolízna situácia bola vyvolaná technikou chôdze chodkyne Želinskej, ktorá svojím vstupom na pravý okraj vozovky vo vzdialenosti 14 až 15 metrov pred prichádzajúcim traktorom vzhľadom k jeho aktuálnej rýchlosti znemožnila vodičovi traktora zabrániť jej zrážke. Pri posudzovaní možnosti zabránenia zrážky zo strany chodkyne Želinskej je odôvodnené poukázať na kvalitatívne lepšie východiskové podmienky pre zabránenie samotnej zrážke, kde vzhľadom na šírku krajnice 1,9 metra a aktuálnu rýchlosť traktora, jeho veľkosti a charakteristickému zvuku, táto chodkyňa mala dostatok času, ale aj priestor na vyhodnotenie aktuálnej dopravnej situácie k vyhodnoteniu, či jej vstup na vozovku bude bezpečný a či nie je vhodné aj napriek vyznačenému priechodu pre chodcov vykonať až prejazd traktora s vlečkou v čase, keď to bude pre ňu bezpečné.

35. Žalobkyňa tiež namietala nesprávne právne posúdenie pri aplikácii ust. § 441 vo vzťahu k § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka.

36. Podľa § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

37. Podľa ust. § 428 Občianskeho zákonníka, svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

38. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám

39. Čo sa týka nesprávneho právneho posúdenia veci, odvolací súd poukazuje, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav; je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

40. V tomto smere odvolací súd poukazuje, že nesprávnu aplikáciu ust. § 427 a § 428 vo vzťahu k § 441 Občianskeho zákonníka žalobkyňa namietala tiež v dovolacom konaní, kde Najvyšší súd SR (ďalej tiež ako „dovolací súd“) rozhodoval o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/32/2021. Rozsudkom sp. zn. 5Cdo/97/2022 zo dňa 26.10.2023 dovolací súd dovolanie žalobkyne zamietol. V uvedenom rozhodnutí dovolací súd zdôraznil, že „ust. § 427 ods. 1 OZ síce garantuje objektívnu zodpovednosť za škodu osobami vykonávajúcimi dopravu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky, a to bez ohľadu na zavinenie osoby, ktorá škodu spôsobila, avšak ust. § 441 OZ pamätá na zavinenie poškodeného, preto možno zotrvať na konštatovaní, že ak bolo zavinenie poškodeného výlučnou príčinou škody vyvolanej osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, prevádzateľ sa zbaví celkom zodpovednosti a škodu v plnom rozsahu nesie sám poškodený, tak ako je to v prejednávanej veci.“

41. Ďalej dovolací súd poznamenal, že „ust. § 428 OZ umožňuje zbavenie sa objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa za škodu spôsobenú okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke, pokiaľ sa preukáže, že škode sa nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.“ Podľa odvolacieho súdu v uvedenom poznamenaní sa zrejme dovolací súd pomýlil v písaní, keďže z ust. § 428 OZ vyplýva zbavenie sa objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa za škodu spôsobenú okolnosťami, ktoré nemajú pôvod v prevádzke, pokiaľ sa preukáže, že škode sa nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

42. „Okolnosti, ktoré nemajú svoj pôvod v povahe prevádzky dopravného prostriedku, sú také skutočnosti, ktoré síce možno označiť za skutočnosti, ktoré viedli k vzniku škody, ktorá má svoj pôvod v povahe prevádzky dopravného prostriedku, avšak tieto okolnosti nie sú v žiadnom vzťahu ani nesúvisia s povahou daného dopravného prostriedku (vonkajšie okolnosti). Typicky sa za takéto vonkajšie okolnosti považujú prírodné udalosti (povodeň, zemetrasenie, úder blesku), zásahy tretích osôb alebo správanie zvierat (R 3/1984).“ (pozri ŠTEVČEK, DULAK, BAJÁNKOVÁ, FEČÍK, SEDLAČKO, TOMAŠOVIČ A KOL.: Občiansky zákonník I, 2. vydanie, 2019, s. 1543 – 1549). Škoda, ktorú nemožno odvrátiť, môže mať teda pôvod aj v ľudskom správaní spočívajúcom v neočakávanom vkročení chodca na vozovku. Možno preto zhrnúť, že ak škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky (§ 427 OZ), pričom príčinou vzniku škody bola okolnosť, ktorá nemá pôvod v povahe prevádzky (§ 428 OZ) a okolnosť, ktorú možno pričítať poškodenému, poškodený nesie škodu v tom rozsahu. V prípade čiastočného spôsobenia škody, znáša poškodený škodu pomerne, a v prípade jej výlučného spôsobenia znáša poškodený celú škodu sám.

43. Preto odvolací súd aj v tejto veci konštatuje, že jedinou príčinou poškodenia zdravia žalobkyne pri dopravnej nehode bolo jej konanie pri prechádzaní cez vyznačený priechod pre chodcov, keď v ťažkom stupni opitosti nesprávne zareagovala na prichádzajúcu výrazne červenú jazdnú súpravu tvorenú traktorom s plne naloženou vlečkou a vydávajúcu výrazný zvuk. Žalobkyňa vytvorila vodičovi jazdnej súpravy náhlu prekážku, ktorej už nemohol zabrániť, ani pri vynaložení všetkého úsilia, zodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania. Výlučné zavinenie žalobkyne ako poškodenej je dôvodom k tomu, aby si táto strana sporu takto vzniknutú škodu znášala sama podľa ust. § 441 Občianskeho zákonníka. K vylúčeniu zodpovednosti prevádzateľa v takomto prípade dochádza nie z dôvodu zbavenia sa jeho zodpovednosti podľa ust. § 428 vety druhej Občianskeho zákonníka, ale z dôvodu chýbajúcej príčinnej súvislosti medzi okolnosťami, za ktoré prevádzateľ objektívne zodpovedá a vznikom ujmy na strane poškodeného.

44. Predovšetkým je potrebné si uvedomiť, že výsledkom súdneho konania je autoritatívne rozhodnutie, podľa ktorého je v sporovom konaní vždy jedna strana sporu úspešná a druhá strana neúspešná. Súčasťou práva na spravodlivý proces tak nemôže byť právo na to, aby bola procesná strana (žalobca, i žalovaný) pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa všeobecný súd stotožnil práve s jej právnymi

názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom strany sporu, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok (porov. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010).

45. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že odvolacie námietky žalobkyne neboli dôvodné a skutočnosti uvedené v odvolaní neboli spôsobilé spochybníť správnosť záveru, ku ktorému dospel súd prvej inštancie, preto bol rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdený. Keďže súd prvej inštancie žalobu zamietol, správny je aj jeho výrok o trovách konania, o ktorých súd prvej inštancie rozhodol porovnávajúc úspech strán sporu.

K trovám odvolacieho konania

46. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

47. Podľa § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

48. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

49. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení porovnávajúc úspech strán sporu v odvolacom konaní, a keďže žalobkyňa nebola úspešná, odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalovanej v plnom rozsahu. O výške trov konania podľa ust. § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

50. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP)

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 422 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody - § 421 a § 422 CSP)) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 160 ods. 2 CSP dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.